

Reisverslag

Terugblik EuropaPact Fryslân werkbezoek
Brussel 10 en 11 oktober 2023

Voorwoord

Op 10 oktober was het zover. Een Friese delegatie van ca. 100 bestuurders, Europa-coördinatoren en beleidsmedewerkers van de provincie Fryslân, de Friese gemeenten, Firda en NHL Stenden vertrok voor een werkbezoek naar Brussel tijdens de European Week of Regions and Cities.

Het werkbezoek was een initiatief van het EuropaPact Fryslân (EPF). Het EPF zet zich in om meer en betere Europese projecten te ontwikkelen met Friese partners die bijdragen aan een brede welvaart in de regio. Een van de belangrijkste doelstellingen van EPF is het vergroten van de kennis over de kansen die Europa biedt voor Fryslân. Dit werkbezoek was daarvoor een belangrijk instrument.

Het programma was gevuld met gesprekken en ontmoetingen met kernfiguren in Brussel. De delegatie heeft zich laten informeren en inspireren, waarbij we ons netwerk versterkten voor Europese projectontwikkeling in Fryslân. Het enthousiasme van de groep zorgde voor interactieve sessies waarin de deelnemers hun vragen en ideeën opwierpen.

Dit werkbezoek was bewust georganiseerd tijdens de European Week of Regions and Cities. Brussel kent als hart van de Europese Unie veel speciale themaweken. In oktober is het elk jaar de week voor vertegenwoordigers vanuit alle hoeken van de EU van Europese instituties, steden en regio's. Zij organiseren workshops over allerlei onderwerpen. Deelnemers hadden een individueel programma waarbij ze konden kiezen tussen verschillende bijeenkomsten die allen speciaal voor en door EPF zijn geregeld. Daarnaast konden ze kiezen uit de verschillende workshops en bijeenkomsten die deze week worden georganiseerd voor Europese steden en regio's.

Hieronder treft u per programmaonderdeel een kort verslag. Verschillende sprekers hebben de slides van hun presentatie gedeeld. Deze vindt u in de bijlage.

Inhoudsopgave

Lunchbijeenkomst: Neth-ER – Thema: Europees jaar van de Skills	<u>Pagina 4</u>
Lunchbijeenkomst: Masterclass EU	<u>Pagina 5</u>
Sessie: Year of Skills, Europese Commissie	<u>Pagina 6</u>
Sessies: Vertegenwoordiging van Noord-Nederland in Europa en Green Deal projecten en Kennisnetwerken	<u>Pagina 7</u>
Sessie: Fryslân als experimenteergebied voor de Landbouw	<u>Pagina 8</u>
Sessie: Europees Parlement – Caroline Nagtegaal en Malik Azmani	<u>Pagina 9</u>
Slotbijeenkomst: Europese aanpak en Projectontwikkeling	<u>Pagina 10</u>
Afsluiting en vervolg	<u>Pagina 11</u>

Lunchbijeenkomst - 10 oktober

We trapt de bijeenkomst af met twee parallelle lunchbijeenkomsten:

Neth-ER – Thema: Europees jaar van de Skills

Neth-ER is de vertegenwoordiger van Nederlandse onderwijs- en onderzoeksinstituten in Brussel. Jurgen Rienks (directeur Neth-ER) en Joep Roet (plaatsvervangend directeur) van Neth-ER gingen in gesprek met de Friese delegatie. De vertegenwoordigers lieten zien wat de positie van Neth-ER in Brussel is, maar gingen ook in op de positie van Fryslân als het gaat om Europese kennisprojecten.

Een aantal takeaways:

- Europa gaat over samenwerken; grensoverschrijdend partneren is essentieel.
- Er ontstaan kansen en bedreigingen in de komende begrotingsperiode vanaf 2028.
Veel onderwerpen schreeuwen om aandacht, zoals veiligheid en defensie na de gebeurtenissen in Oekraïne. Maar evenzeer is het van belang om te overwegen om een groter budget toe te wijzen aan onderzoek, onderwijs en innovatie.
- Denk in kennis-ecosystemen van onderwijs, onderzoek, overheden, ondernemers, belangenorganisaties, brancheorganisaties, etc.
- Denk op niveau 'Noord-Nederland', eerder dan in 'Fryslân'.
- Wetsus + partners vertegenwoordigen het overgrote deel van het budget en de betrokken Friese spelers.
Er ligt nog een enorme opgave om een bredere vertegenwoordiging uit bedrijfsleven, onderzoek, onderwijs, gemeenten, belangenorganisaties in Europese samenwerkingsprojecten te bereiken.

Bijlage: Presentatie Neth-ER

Lunchbijeenkomst - 10 oktober

Masterclass EU

Tijdens de Masterclass EU werden de deelnemers geïnformeerd over Europese projectontwikkeling en subsidies. De sprekers waren Lisa Brakband (senior beleidsadviseur Europa bij de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)) en Kaatje Gevaert (liaisonofficier Europese subsidies en financiering Vlaams-Europees Verbindingsagentschap, tevens lid beoordelingscommissie EPF). VLEVA is een organisatie die qua doelstelling en opzet lijkt op EPF, maar al veel langer op stoom is.

Het traject van Europees beleid tot Europese projecten stond centraal. Er is gesproken over het nut en de noodzaak van Europese kennisnetwerken en het koppelen van concrete projecten aan Europese subsidieprogramma's. De volgende onderdelen kwamen aan bod:

Van nationaal plan tot Europees beleid:

- Functie van Europese kennisnetwerken.
- Is mijn organisatie klaar voor Europese subsidies?
- Koppelen van projecten aan subsidieprogramma's.
- De rol van overheden en onderwijsinstellingen in projecten.
- Overeenkomsten en verschillen tussen VLEVA en EPF.

Bijlage: EU Masterclass presentatie VLEVA

Bijlage: EU Masterclass presentatie VNG

Sessie - 10 oktober

Year of Skills, Europese Commissie

In de middag was er de keuze tussen een gesprek over 'Year of Skills' of deelname aan de bijeenkomst van de Vereniging Friese Gemeenten in het Europees Parlement.

Tijdens de bijeenkomst over het Europese 'Year of Skills' namen Melissa van der Heijden (communicatiemedewerker Europese Commissie) en Olivia van Haaren (beleidsmedewerker bij DG Employment, taskforce Year of Skills) de deelnemers mee in wat al bereikt is in dit Europese themajaar en wat er nog op de planning staat.

Een aantal takeaways:

- Het doel is het realiseren van een eerlijkere, beter functionerende arbeidsmarkt en een goed sociaal vangnet voor alle Europeanen te realiseren.
- Tijdens de sessie werd geconstateerd dat het huidige aanbod aan instrumenten en events de kleinere gemeenten in Fryslân niet goed bereikt. Hierover gaat men in gesprek met de lidstaat.

In de presentatie in de bijlage is al veel instrumentarium te vinden, alsmede de Nederlandse contactpersonen.

Bijlage: EC Year of Skills presentatie

Sessies - 10 oktober

Vertegenwoordiging van Noord-Nederland in Europa en Green Deal projecten en Kennisnetwerken

Aan het eind van de middag verzamelde de hele delegatie zich in het Arts and History Museum in Brussel voor het avondprogramma en het diner.

Onder leiding van dagvoorzitter Rogier Elshout zijn de sessies over vertegenwoordiging van Noord-Nederland in Europa en de Green Deal projecten samengevoegd. In een interactieve sessie kwamen de volgende sprekers aan het woord:

Dirk Frouws (lobbyist van Samenwerkingsverband Noord Nederland (SNN) in Brussel) en Rob van Eijkeren (hoofd van het Huis der Nederlandse Provincies (HNP)). Het gesprek ging over de vertegenwoordiging van Noord-Nederland in Brussel en de invloed van Europa op Noord-Nederland en vice versa. Onder leiding van Rogier vertelden Dirk en Rob hoe de 'trein' van Europese besluitvorming rijdt en welke stations deze passeert.

Een aantal takeaways:

- Er zijn voldoende momenten om het Europese beleid aan de voorkant te beïnvloeden.
- Daarvoor moet u goed weten wat u wilt: bereid uw standpunt voor.
- Weet de Noord-Nederlandse lobbyisten van SNN te vinden.

Daarna werd het gesprek vervolgd met drie nieuwe panelleden: Andreas Zenthofer (policy officer Directorate-General Climate Action (DG CLIMA) Europese Commissie), Jessie Post (teamleider Europa, Vereniging Nederlandse Gemeenten) en Pieter de Jong (EU-vertegenwoordiger Wetsus & WaterCampus Leeuwarden). Zij vertelden over de implementatie van de European Green Deal vanuit verschillende posities, door hun functies en oogpunten.

De Green Deal biedt kansen voor Noord-Nederland.

Bijlage: presentatieleidendraad dagvoorzitter Rogier (Untitled)

Bijlage: eu-legislation

Sessie - 11 oktober

Fryslân als experimenteelgebied voor de Landbouw

Op woensdagochtend begon het programma bij de Permanente Vertegenwoordiging.

Bij de Permanente Vertegenwoordiging ging de delegatie in gesprek met Carla Boonstra. Zij is de landbouwattaché van de permanente vertegenwoordiging van Nederland bij de EU. De PV werkt voor het ministerie van LNV, de lijntjes tussen de vertegenwoordiging van de verschillende ministeries bij de PV zijn kort.

Carla Boonstra legde uit welke partijen in Brussel van belang zijn bij de beïnvloeding van beleid. Het gesprek daarna ging over hoe Brussel kan helpen bij de landbouwtransitie. Het advies is om goed in de gaten te houden wat eraan zit te komen en wat dat zou kunnen betekenen voor het beleid van de gemeenten. Hierin kan ook de Noord-Nederlandse vertegenwoordiging in het HNP helpen.

Sessie - 11 oktober

Europees Parlement – Caroline Nagtegaal en Malik Azmani

In het Europees Parlement ging de delegatie in gesprek met Europarlementariërs Caroline Nagtegaal en Malik Azmani. Malik is opgegroeid in Heerenveen en vertelt over zijn band met Fryslân. De parlementariërs vertellen over hun werk en beantwoorden vragen van de delegatie.

Een aantal takeaways:

- Europa is machtiger geworden, mede door geopolitieke ontwikkelingen.
- Om een punt op de kaart te zetten in het doolhof van Europese Instituties is vooral de onderlinge samenwerking op individueel niveau tussen de Europarlementariërs (MEP's) belangrijk. Bovendien is het van groot belang om een actieve dialoog aan te gaan in uw regio en af te stemmen met Nederlandse parlementariërs. Het overstijgen van politieke groepen is eveneens noodzakelijk om medestanders te vinden. Verder is het essentieel om directe contacten te onderhouden met commissies in het Europees Parlement en directeuren-generaal (DG's) van de Europese Commissie.
- Culturele sensitiviteit is belangrijk in deze setting. Over het algemeen kunt u met Duitsers snel op de inhoud ingaan, terwijl het bij Fransen eerst nodig is een relatie te ontwikkelen.

Slotbijeenkomst - 11 oktober

Europese aanpak en Projectontwikkeling

Tijdens de slotbijeenkomst presenteerde Pieter Faber van het NG4-bureau in Brussel: Cities of Northern Netherlands over Europese projectontwikkeling. De NG4 is de vertegenwoordiging van vier Noordelijke Gemeenten in Brussel, gericht op Europese projecten.

Een aantal takeaways:

- Langetermijninvestering: Europese actie kost tijd en geld.
- Bedenk goed waaraan u uw tijd wilt besteden:
 - Concrete projecten/opgaven?
 - Consultatie/beïnvloeding wet- en regelgeving?
- Borg de randvoorwaarden: capaciteit, continuïteit en financiële en juridische kennis.
- Besef dat EU-projecten kennis en kunde vragen.
- Zorg voor bundeling van deze kennis en expertise.
- Werk samen met partners in de regio (kennisinstellingen, bedrijfsleven, etc.).
- Kies gericht voor actieve deelname in relevante Europese netwerken.

Bijlage: Presentatie NG4

Afsluiting en vervolg

Natuurlijk hebben we het werkbezoek gebruikt om veel kennis en contacten op te doen, maar hoe gaan we nu verder?

- Er zijn diverse gemeenten die met concrete ideeën of projecten ondersteuning hebben gevraagd bij één van de EPF-medewerkers. Hiervoor zijn de afspraken inmiddels gepland. Heeft het werkbezoek u geïnspireerd, maar weet u niet goed wat nu de volgende stap is, zoek dan vooral contact met EPF.
- We hebben geconstateerd dat de informatie van de Europese Commissie rondom 'Year of Skills' niet goed doorkomt en dat partijen niet goed weten wat ze daarmee moeten. In het komende jaar verdiepen we ons als EPF in het thema en kijken we welke partijen concreet aan kunnen haken op een mogelijk (Flagship) project rondom dit thema. Hierbij betrekken we ook de arbeidsmarktregio.
- Samenwerkingspartners op het thema 'skills' hebben we onder andere opgehaald tijdens de workshop 'skills for a water smart society' met de regio's Murcia en Midden-Denemarken.
- We gaan in overleg met SNN/HNP om te bespreken hoe we de Friese agenda nog beter op de noordelijke lobby-agenda kunnen krijgen en hoe we goed aan kunnen haken op mogelijke bezoeken van Europese delegaties. Hiervoor bereidt EPF een portfolio aan 'mooie voorbeelden' voor.
- De provincie Fryslân gaat in 2024 een nieuwe beleidsbrief Europa maken en stelt voor om hier - via EPF - een gezamenlijke aanpak in te maken met alle partijen.
- Volgend jaar zetten we weer een bezoek aan Brussel op de agenda. Dit bezoek zal een verdieping zijn op het bezoek van dit jaar. Mogelijk kiezen we dan voor verschillende werkbezoeken op verschillende inhoudelijke thema's. Heeft u in de aanloop naar dit bezoek wensen of ideeën, laat het dan vooral weten.

Wij bedanken u voor het inspirerende Friese werkbezoek aan Brussel!

Team EuropaPact Fryslân

Arianne van der Meer
arianne.vandermeer@eu-advice.eu

Maaïke Swart
maaiqueswart@europapact.frl

Mirthe Vogd
mirthevogd@europapact.frl

Anne Henk Bloemhoff
annehenkbloemhoff@europapact.frl

Alwien de Boer
alwiendeboer@europapact.frl

Frank Leerkotte
frankleerkotte@europapact.frl

Kees Joosten
keesjoosten@europapact.frl

Turfmarkt 11
8911 KS Leeuwarden

info@europapact.frl
europapact.frl